

DEBRECENI EGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

Csécsy–Fézer–Károlyi–Petkó–Törő

A GAZDASÁGI SZFÉRA ÜGYLETEI

Debrecen, 2007

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ.....	13
I. SPECIÁLIS ADÁSVÉTELI SZERZŐDÉSEK.....	15
① Az adásvétel különös nemei.....	15
1.1. Létrehozáshoz fűződő hatalmasságok.....	15
1.2. Specialitások az akaratnyilatkozat hatályosulása szempontjából.....	17
1.3. A teljesítés speciális vonásai.....	18
② Speciális alanyú adásvételi szerződések.....	18
2.1. Az állami tulajdon átruházásának szabályai: privatizáció.....	19
2.2. Az állami, önkormányzati lakások értékesítése.....	24
③ Speciális tárgyú adásvételi szerződések.....	25
3.1. Az ingatlanok átruházása vonatkozó szabályok.....	25
3.1.1. Az ingatlanok Ptk-beli szabályozása.....	25
3.1.2. Az ingatlan-nyilvántartás szabályai.....	29
3.1.3. A termőföldre vonatkozó különös rendelkezések.....	31
3.1.4. Az ingatlan átruházáshoz kapcsolódó adószabályok.....	37
3.1.5. A termőföldre vonatkozó speciális adószabályok.....	39
3.1.6. Az ingatlan megszerzéséhez kapcsolódó illetékszabályok.....	40
3.2. Társasági tagsági jogok átruházása.....	44
3.2.1. A korlátolt felelősségű társaság üzletrészenek átruházása.....	44
3.2.2. Tagsági jogok átruházása a közkereseti és a betéti társaságban.....	47
II. A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁS.....	49
1. A közbeszerzés alapelvei.....	49
1.1. A verseny tisztasága.....	49
1.2. A nyilvánosság elve.....	50
1.3. Esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód.....	50
2. A közbeszerzési eljárás alanyai.....	51
2.1. Az ajánlatkérők.....	51
2.2. Az ajánlattevők.....	51
3. A közbeszerzési eljárás tárgya.....	53
4. A közbeszerzési eljárás értékhatára.....	54
5. A közbeszerzési eljárás fajtái.....	56
5.1. Nyílt eljárás.....	56
5.2. Meghívásos eljárás.....	58
5.3. Versenypárbeszéd.....	58
5.4. Tárgyalásos eljárás.....	59
6. Különleges közbeszerzési eljárások.....	60

6.1. Gyorsított eljárás	60
6.2. Keretmegállapodásos eljárás	60
6.3. Egyszerűsített eljárás	61
6.4. Tervpályázati eljárás	61
6.5. Egyszerű eljárás	61
7. Jogorvoslat	62
III. CSERESZERZŐDÉSEK	65
1. A csereszerződés fogalma, jelentősége	65
2. A csereügylet fajtái	66
2.1. Barter	66
2.2. Kompenzációs ügylet	66
2.3. Viszontvásárlás (ellenügylet)	67
2.4. Visszavásárlás	67
2.5. Offset ügylet	67
IV. SZÁLLÍTÁSI SZERZŐDÉS	69
1. A szerződés alanyai	69
2. A szerződés alakja	69
3. A szerződés tárgya, minőség, mennyiség szabályozása	70
4. A szerződés tartalma	70
4.1. Objektív elállás	71
4.2. Készrejelentés	72
5. A teljesítés	72
5.1. Tranzitjog	75
V. MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKÉRTÉKESÍTÉSI SZERZŐDÉS	77
1. A szerződés fogalma	77
2. A szerződés alanyai	77
3. A szerződés létrehozatala	78
4. A szerződés tárgya, minőség, mennyiség meghatározása	78
5. A szerződés tartalma	79
5.1. Termeltetési kapcsolat	80
5.2. Együttműködési kötelezettség	82
5.3. Törvényi tolerancia	82
5.3.1. Teljesítés ideje	82
5.3.2. Teljesítés mennyisége	83
5.3.3. A teljesítés helye	84
6. A teljesítés	84
7. Több évre kötött szerződések	85
8. A szerződés megszüntetése	85
VI. KÖZÜZEMI SZERZŐDÉS	87
1. A szerződés fogalma	87
2. A szerződés alanyai	87

3. A szerződés tárgya	87
4. A szerződés megkötése	88
5. Szerződéskötési kötelezettség	88
5.1. Az egyes szerződéskötésre kötelezett szolgáltatók	88
5.2. A fogyasztó szerződéskötési kötelezettsége.....	89
6. A szerződés tartalma és teljesítése	89
7. Áramszolgáltatás	89
8. Távhőszolgáltatás	93
9. Gázszolgáltatás.....	95
VII. GONDOSSÁGI KÖTELMEK	99
① A megbízás	99
1.1. Fogalom.....	99
1.2. A szerződés alakja	99
1.3. A szerződés alanyai	99
1.4. A jogviszony tartalma	99
1.4.1. A megbízott kötelezettségei	99
1.4.2. A megbízott jogai	101
1.4.3. A megbízó jogai	102
1.4.4. A megbízó kötelezettségei	102
1.5. A megbízás megszűnése.....	103
1.5.1. A felmondással történő megszüntetés	103
1.5.2. A megszűnés hatályosulása	105
② Megbízás nélküli ügyvitel	105
2.1. Fogalma	105
2.2. Jogkövetkezmények	106
2.3. Idegen ügy sajátkénti ellátása.....	106
③ A bizományi szerződés.....	107
3.1. Fogalom.....	107
3.2. Elhatárolás más szerződésektől.....	107
3.3. A szerződés alakja	108
3.4. Alanyok	108
3.5. Tárgya.....	108
3.6. A felek jogállása.....	108
3.6.1. A bizományos kötelezettségei	108
3.6.2. A bizományos jogai.....	110
③.7 A bizományos felelőssége	111
3.8. A megbízó jogállása	112
3.8.1. A megbízó jogai	112
3.8.2. A megbízó kötelezettségei	112
3.9. A bizományi szerződés megszűnése	113
4. A szállítmányozás	113

4.1. Fogalom.....	113
4.2. Elhatárolása más szerződésektől	113
4.3. A szállítmányozási szerződés fajtái.....	114
4.4. A szerződés alakja.....	114
4.5. A szerződés alanyai	114
4.6. A szerződés tárgya	115
4.7. A szállítmányozó jogállása.....	115
4.7.1. A szállítmányozó kötelezettségei	115
4.7.2. A szállítmányozó jogai.....	116
4.8. A megbízó jogállása	117
4.8.1. A megbízó kötelezettségei	117
4.8.2. A megbízó jogai	118
4.9. A szállítmányozó felelőssége	118
4.9.1. A szállítmányozási tevékenység körében bekövetkezett károkért való felelősség.....	118
4.9.2. A fuvarozás körében bekövetkezett kárért való felelősség	118
4.9.3. Igényérvényesítés elmulasztásából eredő kárfelelősség ..	119
4.9.4. Közreműködőért való felelősség	119
VIII EREDMÉNYKÖTELMEK.....	121
1. A vállalkozási szerződés fogalma	121
2. A vállalkozási szerződés alanyai.....	122
3. A vállalkozási szerződés tartalma	123
4. Egyéb jogok és kötelezettségek.....	124
5. Teljesítési határidő előtti szerződésszegés	127
5.1. A vállalkozó szerződésszegő magatartásai	127
5.2. Lehetetlenülés.....	128
5.3. A kárveszély.....	128
6. Beruházási szerződések és egyéb speciális vállalkozási szerződések elméleti háttere	129
6.1. A beruházás fogalma, szabályozása	129
6.2. A beruházások szerződési konstrukciói	129
7. A fővállalkozási szerződés	131
8. Tervezési szerződés.....	133
9. Építési szerződés	136
10. Szerelési szerződés.....	140
11. A kutatási szerződések	141
11.1. A kutatási szerződések szabályozása, fogalma és fajtái.....	141
11.2. A kutatási szerződések fontosabb tartalmi elemei	142
11.3. Kockázat és felelősség a kutatási szerződésekben	144
12. Utazási szerződés	145

IX. FUVAROZÁSI SZERZŐDÉS.....	149
① A fuvarozási szerződés általános szabályai.....	149
② A fuvarozás felelősségi rendszere.....	152
2.1. A fuvarozó szerződésszegő magatartása.....	152
2.1.1. A fuvarozó késedelme.....	152
2.1.2. A fuvarozó árukárokét fennálló felelőssége.....	153
2.1.3. A feladó és a címzett szerződésszegései.....	154
2.1.4. Harmadik személyek kárigényei.....	155
③ Speciális fuvarfajták.....	155
3.1. A közúti áru fuvarozás speciális szabályai (KÁSZ).....	155
3.2. A vasúti áru fuvarozás (VÁSZ).....	157
3.3. A légi áru fuvarozás (LSZ).....	159
X. ATIPIKUS SZERZŐDÉSEK.....	161
① Az atipikus szerződések fogalma, jellemzői.....	161
② A lízing.....	165
2.1. A lízingügylet és a lízingszerződés elkülönítése.....	165
2.2. A lízingszerződés fogalma.....	166
2.3. A lízingfajták.....	167
2.4. A lízingszerződés alanyainak jogállása.....	170
2.5. Az ellenérték: lízingdíj.....	172
2.6. A lízing adózási szabályai.....	174
2.7. A lízingszerződés megszűnése.....	174
③ A koncessziós szerződés.....	175
3.1. A koncesszió jellemzői.....	175
3.2. A koncessziós szerződés alanyai, tárgya.....	176
3.3. A koncessziós szerződés megkötésének folyamata.....	177
3.4. A koncesszió alanyainak jogállása.....	179
3.5. A koncessziós szerződés megszűnése.....	180
④ A franchise szerződés.....	181
4.1. A franchise szerződés és a franchise rendszer sajátosságai.....	181
4.2. A franchise alanyai és tárgya, a szerződés megkötése.....	182
4.3. Franchise-típusok.....	183
4.4. A felek jogállása.....	184
4.5. A franchise szerződés megszűnése.....	185
⑤ Üzleten kívüli kereskedés.....	185
⑥ Távollévők között kötött szerződések.....	188
6.1. A távollévői minőség értelmezése, a szerződés fogalma.....	188
6.2. Az értékesítő tájékoztatási kötelezettsége.....	190
6.3. A teljesítés szabályai.....	191
6.4. A fogyasztót megillető elállási jog szabályai.....	192

6.5. A fogyasztó elállásának hatása a fogyasztói kölcsönszerződésre	194
7. Önálló kereskedelmi ügynöki szerződés	194
7.1. Szerződéskötés önálló kereskedelmi ügynök útján	194
7.2. A szerződés megkötése és tartalma	195
7.3. A szerződés megszűnése	197
8. Timesharing szerződés	199
8.1. A timesharing célja, a szerződés fogalma	199
8.2. A szerződés létrejötte és tartalma	200
9. Konzorciós szerződés	202
XI. ELEKTRONIKUS KERESKEDELEM	207
1. Az információs társadalom, az elektronikus kereskedelmi környezet	207
2. Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások közös szabályai	209
2.1. A törvény hatálya	209
2.2. Alapfogalmak	209
2.3. Az előzetes engedélyezést kizáró elv	210
2.4. Adatszolgáltatási kötelezettség az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások kapcsán	211
3. Szerződéskötés elektronikus úton	212
3.1. A szerződő felek	212
3.2. Felhívás ajánlattételre és az ajánlat; a one-click-order tilalma	213
3.3. A szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettség	214
3.4. A szerződés létrejöttének időpontja	215
4. Az elektronikus úton kötött szerződések teljesítése	216
4.1. A szolgáltatás teljesítése	216
4.2. Az ellenérték megfizetésének módjai	217
5. A szolgáltató és a közvetítő szolgáltató felelőssége	218
6. Hirdetések elektronikus úton	220
7. Az elektronikus okiratok, elektronikus aláírás	221
7.1. Az elektronikus dokumentum és az elektronikus okirat	221
7.2. Az elektronikus aláírás típusai	222
7.3. Az elektronikus aláíráshoz kapcsolódó szolgáltatások	224
8. Betárcsázós számok	225
XII. A HELYSÉGBÉRLETI SZERZŐDÉS	227
1. A helyiségbérleti szerződés fogalma, a szerződés jellemzői	227
2. A jogviszony keletkezése, tartalma	228
3. A helyiségbérleti jogviszony megszűnése	230
XIII. BIZTOSÍTÁSI SZERZŐDÉS	233
1. A biztosítási szerződések közös szabályai (általános rész)	233
1.1. A biztosítás rövid története	233

	1.2. A biztosítási szerződés fogalma, csoportosítása	235
3/22	1.3. A biztosítási jogviszony alanyai.....	238
	1.4. A biztosítási szerződés létrejötte	241
	1.5. A biztosítási szerződés hatálybalépése.....	244
	1.6. A biztosítási díj jogi természete, specialitásai.....	245
3/23	1.7. A biztosítási szerződés tartalma	246
	1.8. A biztosítási szerződés megszűnése	249
3/24	2. Vagyonbiztosítási szerződés	250
	2.1. A vagyonbiztosítás alanyai, a kockázati kör	250
	2.2. A biztosítási összeg meghatározása	251
	2.3. A felek jogai, kötelezettségei	253
	3. Az életbiztosítás	255
	4. A balesetbiztosítás.....	258
3/25	5. A felelősségbiztosítás.....	259
	6. A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás	261
	XIV. BANKJOGI ISMERETEK	267
3/26	1. A monetáris szervezet és tevékenység jogi szabályozása, a jegybank	267
	1.1. A jegybank feladatai.....	267
	1.2. A jegybank szervezeti felépítése	268
	2. A pénzügyi intézmények jogi szabályozása.....	269
	2.1. A pénzügyi intézmények rendszere.....	270
	2.3. Betétbiztosítás és intézményvédelem.....	270
	2.4. A pénzügyi intézmények állami felügyelete	271
3/27	3. A bankügyletek jogi szabályozása: a pénzszolgáltatási ügyletek ..	272
	3.1. A hitelügyletek	272
	3.1.1. A pénzhitelek.....	272
	3.1.2. A kötelezettségvállalási hitelek	277
	3.1.3. Eladói hitelek (Factoring)	279
	3.2. Betétügyletek.....	281
	4. A bankügyletek jogi szabályozása: pénzkezelési ügyletek	283
	5. Pénzforgalom	287
	5.1. Készpénzforgalom.....	288
	5.2. A bankszámlák közötti fizetések.....	289
	5.2.1. Általános szabályok.....	289
	5.2.2. Átutalás.....	290
	5.2.3. Beszedési megbízás.....	291
	5.2.4. Okmányos meghitelezés (akkreditív).....	293
	5.3. Készpénz-helyettesítő fizetési eszközök	294
	5.3.1. Elektronikus fizetési eszköz	294
3/28	5.3.2. Csekk.....	297

	XV. ÉRTÉKPAPÍRJOG.....	299
2/5	1. Az értékpapírjog általános szabályai.....	299
	1.1. Az értékpapírok fogalma: az értékpapírok és az okiratok kapcsolata.....	299
	1.2. Az értékpapírok jogi szabályozása.....	299
	1.3. Az értékpapírok fogalmi ismérvei.....	300
	1.4. Az értékpapírok csoportosítása.....	304
	1.5. Az értékpapírok megsemmisítése.....	309
	1.5.1. Az értékpapírok jogi megsemmisítése.....	309
	1.5.2. Az értékpapírok fizikai megsemmisítése.....	309
3/7	2. A váltó.....	310
	2.1. A váltó fogalma és kellékei.....	310
	2.2. A váltó fajtái.....	312
	2.3. A váltó átruházása.....	312
	2.4. A váltókövetelés érvényesítése.....	313
	2.4.1. A váltó bemutatása elfogadás végett.....	313
	2.4.2. A váltó bemutatása fizetés végett.....	313
	2.5. A váltó óvatolása.....	313
	2.6. Váltóadósok.....	314
	2.7. Váltóper.....	314
	2.8. Elévülési idő.....	315
3/8	3. Csekk.....	315
	3.1. Fogalma.....	315
	3.2. A csekk működése.....	315
	3.3. A csekk kellékei.....	316
	3.4. A csekk elfogadása, bemutatása.....	316
	3.5. A csekk fajtái.....	317
	3.6. Megtérítési igény.....	317
	4. Kötvény.....	318
	5. Kincstárjegy.....	319
	6. Letéti jegy.....	320
	7. Jelzaloglevél.....	321
3/9	8. A közraktározási szerződés és a közraktári jegy.....	321
B/5	9. Részvény.....	325
	9.1. A részvény fogalma.....	325
	9.2. A részvény névértéke.....	326
	9.3. A részvény előállítás és annak módja.....	326
4/2	9.4. A részvény átruházhatósága.....	328
B/5	9.5. A részvényfajták.....	329
	9.5.1. A törzsrészvény.....	330
	9.5.2. Elsőbbségi részvény.....	330

9.5.3. Dolgozói részvény	333
9.5.4. Kamatozó részvény	334
9.5.5. Visszaváltható részvény	334
9.6. A részvényutalvány és az ideiglenes részvény	335
XVI. TŐZSDEI ÜGYLETEK	337
1. A tőzsde	337
1.1. A magyar tőzsde kialakulásának története	337
1.2. A tőzsde fogalma, funkciói	339
1.3. Tőzsdei tevékenység	340
1.4. A tőzsde szervezete, létrejötte	341
1.5. A tőzsde tulajdonosaira és a tulajdonszerzésre vonatkozó szabályok	343
1.6. Összeférhetetlenség	344
3/11 1.7. A tőzsde működése, a tőzsdei kereskedés	344
1.8. A tőzsde jogállása	345
1.9. A tőzsdei kereskedési jog megszűnése	345
1.10. A tőzsde szabályzatai	346
1.11. Tőzsdei ügylet	347
1.12. A tőzsdei forgalom elszámolása	349
1.13. A tőzsde gazdálkodása, befektetési korlátozások	349
1.14. A tőzsde működésének nyilvánossága	349
1.15. A tőzsde jogutód nélküli megszűnése	350
3/10 2. Befektetési alapok	351
2.1. Befektetési alapok létrehozatala	351
2.2. A befektetési alapok osztályozása	352
2.3. Az ügylet tartalma	352
2.4. A jogviszony keletkezése	353
5/10 3. Befektetési jegy	353
3.1. A befektetési jegyek kibocsátása, forgalomba hozatala	354
3.2. A nyílt végű befektetési alap által kibocsátott befektetési jegyek folyamatos forgalmazása	355
3.3. Az ügylet alanyai és jogállásuk	356
3.4. A jogviszony megszűnése	358
3.5. Befektetési alap megszűnése	358
4. Tőzsdei ügyletek, befektetési szerződés, a befektetési szolgáltatók és árutőzsdei szolgáltatók tevékenységi szabályai	360
4.1. A tőzsdei ügyletek szabályai	360
4.2. Befektetési szerződés	361
4.3. Árutőzsdei ügyletek	374
XVII. FOGYASZTÓVÉDELEM	377
3/16 1. A fogyasztóvédelmi jog célja	377

2. A fogyasztóvédelmi jog története	378
3. A fogyasztó fogalmának meghatározása.....	380
4. A fogyasztóvédelmi jog hazai jogforrásai.....	380
5. A fogyasztók tájékoztatása.....	381
5.1. A tájékoztatás célja.....	381
5.2. A címkézés	382
5.3. A használati és kezelési útmutató.....	383
5.4. A megfelelőség tanúsítása.....	384
5.5. Az ár feltüntetése.....	384
5.6. A csomagolás	384
5.7. Felelősség a tájékoztatási és csomagolási szabályok megsértéséért.....	385
6. A fogyasztók oktatása	385
7. A fogyasztóvédelem versenyjogi vonatkozásai, a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma.....	386
8. Termékfelelősség	388
9. Fogyasztói szerződések.....	391
9.1. Fogyasztói szerződések szerepe az általános szerződési feltételek körében	393
9.2. Fogyasztói szerződések minősítése a szavatosság körében	394
10. Fogyasztási kölcsön.....	396
11. Szavatossági igények érvényesítése	399
11.1. Kijavítás, kicserélés.....	403
11.2. Árleszállítás, elállás.....	404
12. Fogyasztói igények érvényesítése a fogyasztóvédelmi törvény alapján	410
12.1. Békéltető testület	410
12.2. Ügyfélszolgálat.....	418
12.3. Keresetindítás	418
IRODALOMJEGYZÉK.....	421